

Βρυξέλλες, 3 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11135/26

ECOFIN 925
UEM 329
SOC 454
EMPL 256
COMPET 869
ENV 845
EDUC 311
ENER 467
JAI 905
GENDER 142
JEUN 185
SAN 543
EIB
ECB

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την οικονομική, την κοινωνική, τη διαρθρωτική και τη δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ρουμανίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως αναθεωρήθηκε και συμφωνήθηκε από διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου και οριστικοποιήθηκε από την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, με βάση την πρόταση της Επιτροπής COM(2026) 223 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ρουμανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου¹, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης που είναι η προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και η πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.
- (2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Ρουμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ; σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ³ στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στις 9 Μαρτίου 2026.
- (3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού, την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα, καθώς και την ασφάλεια, ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

³ EE C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ)⁴. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής, συνέβαλαν καθοριστικά στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, ενώ και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν ως βάση οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.
- (5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για τη Ρουμανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ρουμανίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από τη Ρουμανία. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ρουμανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ρουμανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για τη Ρουμανία. Τα κύρια πορίσματα της αξιολόγησης των μακροοικονομικών ευπαθειών της Ρουμανίας από τις υπηρεσίες της Επιτροπής για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού δημοσιεύτηκαν στις 20 Μαΐου 2026⁵. Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ρουμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, οι ευπάθειες που σχετίζονται με το δημοσιονομικό έλλειμμα και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκαν πρόσφατα, αλλά παραμένουν σημαντικές, ενώ η ανταγωνιστικότητα κόστους εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε το 2025 ως αποτέλεσμα εντατικών προσπαθειών εξυγίανσης· αναμένεται ότι θα μειωθεί ακόμα περισσότερο το 2026 και το 2027, αλλά ότι θα παραμείνει μεγάλο. Το δίπολο τραπεζών-κράτους εξακολουθεί να είναι σημαντικό, δεδομένου ότι το μερίδιο των εγχώριων κρατικών ομολόγων στα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών είναι το μεγαλύτερο στην ΕΕ και αυξήθηκε το 2025. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών βελτιώθηκε οριακά μόνο το 2025 και προβλέπεται ότι θα εξακολουθήσει να μειώνεται, μολονότι παραμένει μεγάλο. Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2025 μετά από πολύ έντονη αύξηση τα προηγούμενα έτη, αλλά αναμένεται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται ταχύτερα απ' ό,τι στο μεγαλύτερο μέρος της ΕΕ. Ο δομικός πληθωρισμός ήταν ο υψηλότερος στην ΕΕ τα τελευταία χρόνια —οι αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ το 2025 εξηγούν μόνο ένα μέρος του— και αναμένεται να παραμείνει υψηλός. Το 2025 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος χάρη στο διετές πάγωμα των μισθών και των συντάξεων του Δημοσίου, καθώς και στις αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ και άλλων φόρων. Στο μέλλον, αν δεν συνεχιστεί η αυστηρή δημοσιονομική εξυγίανση, σε συνδυασμό με συνετές εισοδηματικές πολιτικές και αποτελεσματικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, η Ρουμανία θα παραμείνει εκτεθειμένη στην αύξηση των επιτοκίων και στις μεταβολές της εμπιστοσύνης των επενδυτών.

⁵ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «In-depth review for Romania Prepared under Regulation 1176/2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances» (Εμπεριστατωμένη επισκόπηση για τη Ρουμανία που εκπονήθηκε βάσει του κανονισμού 1176/2011 σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών), [SWD (2026) 141 final].

- (7) Στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο εξέδωσε αναθεωρημένη σύσταση δυνάμει του άρθρου 126 της ΣΛΕΕ προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Ρουμανία⁶. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 2,8 % το 2025, 2,6 % το 2026, 4,6 % το 2027, 4,4 % το 2028, 4,2 % το 2029 και 4,0 % το 2030, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με το 2024 ως έτος αναφοράς, ήτοι 2,8 % το 2025, 5,5 % το 2026, 10,4 % το 2027, 15,2 % το 2028, 20,1 % το 2029 και 24,9 % το 2030. Η διορθωτική πορεία των καθαρών δαπανών που καθορίζεται στην εν λόγω σύσταση αντικαθιστά τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που καθορίζονται στη σύσταση της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ρουμανίας⁷. Με βάση την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά την αποτελεσματική δράση, της 3ης Ιουνίου 2026⁹, η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Ρουμανία αναστέλλεται.
- (8) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίζουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025¹⁰.

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στη Ρουμανία, η οποία εκδόθηκε στις 8 Ιουλίου 2025. Όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος του κράτους μέλους είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ρουμανίας (ΕΕ C/2025/251, 10 Φεβρουαρίου 2025, [Σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ρουμανίας](#)).

⁸ Εξακολουθεί να ισχύει το σημείο 2 και το παράρτημα II (Σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής σε επτά έτη) της σύστασης του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 – Εαρινή δέσμη μέτρων, [COM(2026)200 final].

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2025 [C(2025) 2000 final].

- (9) Στις 4 Μαΐου 2026 η Ρουμανία υπέβαλε την οικεία ετήσια έκθεση προόδου 2026¹¹ σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών, την υλοποίηση του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες βασίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ρουμανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος είναι ενσωματωμένη στην ετήσια έκθεση προόδου.
- (10) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ήταν 0,7 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 6,8 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 0,1 % το 2026 και κατά 2,3 % το 2027, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 7,0 % το 2026 και σε 3,7 % το 2027.

¹¹ Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el.

- (11) Με βάση τα στοιχεία που παρείχε η Eurostat¹², το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Ρουμανίας μειώθηκε από 9,3 % του ΑΕΠ το 2024 σε 7,9 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως τον αντίκτυπο από τις διάφορες δέσμες μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης που θεσπίστηκαν μεταξύ του Δεκεμβρίου του 2024 και του Οκτωβρίου του 2025. Τον Δεκέμβριο του 2024 το κοινοβούλιο ενέκρινε μέτρα που περιλαμβάνουν ονομαστικό πάγωμα των μισθών και των συντάξεων του Δημοσίου το 2025 και μέτρα που παράγουν έσοδα ύψους 0,3 % του ΑΕΠ. Τον Ιούλιο του 2025 το κοινοβούλιο ενέκρινε πρόσθετα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές αυξήσεις των φορολογικών εσόδων (αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ, διεύρυνση της βάσης των εισφορών υγείας, αυξήσεις στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και υψηλότερο συντελεστή φορολογίας μερισμάτων), καθώς και παράταση του ονομαστικού παγώματος των μισθών και των συντάξεων έως το 2026. Τον Σεπτέμβριο του 2025 το κοινοβούλιο ενέκρινε επίσης αύξηση της περιοδικής φορολόγησης των ακινήτων κατοικίας και περιβαλλοντικούς φόρους. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά μέχρι την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 6,2 % του ΑΕΠ το 2026 και 5,8 % του ΑΕΠ το 2027. Η μείωση το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως τον αντίκτυπο των μέτρων που περιγράφονται ανωτέρω καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η μείωση του ελλείμματος το 2027 αντικατοπτρίζει κυρίως την προβλεπόμενη μείωση των δημόσιων επενδύσεων μετά τη λήξη του μηχανισμού ΜΑΑ. Η δημοσιονομική κατάσταση στη Ρουμανία εξακολουθεί να είναι εύθραυστη. Δεδομένης της τρέχουσας πολιτικής κατάστασης, η εκτίμηση αυτή εξακολουθεί να περιβάλλεται από σημαντική αβεβαιότητα και συνεπάγεται κινδύνους εφαρμογής για τη δημοσιονομική προσαρμογή που εξακολουθεί να είναι αναγκαία το 2026 και τα επόμενα έτη.

¹² Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

- (12) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός¹³, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται τόσο από εθνικά όσο και από ενωσιακά κονδύλια, ήταν συσταλτικός, κατά 2,2 % του ΑΕΠ, το 2025. Προβλέπεται να είναι συσταλτικός, κατά 2,5 % του ΑΕΠ το 2026 και κατά 0,7 % του ΑΕΠ το 2027.
- (13) Με βάση τα στοιχεία που παρείχε η Eurostat¹⁴, το δημόσιο χρέος της Ρουμανίας αυξήθηκε από 54,8 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 59,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Η αύξηση του δείκτη χρέους ως προς το ΑΕΠ το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως τα υψηλά πρωτογενή δημοσιονομικά ελλείμματα και την προβλεπόμενη αύξηση των πληρωμών τόκων. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν αύξηση του δείκτη χρέους ως προς το ΑΕΠ σε 61,6 % έως τα τέλη του 2026 και περαιτέρω αύξησή του σε 63,4 % έως τα τέλη του 2027. Η αύξηση το 2026 και το 2027 αντικατοπτρίζει κυρίως τα υψηλά πρωτογενή δημοσιονομικά ελλείμματα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.
- (14) Με βάση στοιχεία της Eurostat¹⁵, οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Ρουμανία ανήλθαν στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2025. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται να διαμορφωθούν στο 1,7 % του ΑΕΠ το 2026 και στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2027¹⁶.

¹³ Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

¹⁴ Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

¹⁵ Eurostat, δημόσιες δαπάνες με βάση την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

¹⁶ Ο ορισμός του NATO για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για την άμυνα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το NATO δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

- (15) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και είναι κοινωνικά και οικονομικά μη αποδοτικά. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, η Ρουμανία θέσπισε μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις εταιρείες¹⁷. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν μη στοχευμένη μείωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα προϊόντα ντίζελ έως το τέλος Ιουνίου του 2026 και στοχευμένες κρατικές ενισχύσεις προς τους γεωργούς και ορισμένες εταιρείες που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό έως τον Σεπτέμβριο του 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων αυτών προβλέπεται να ανέλθει σε λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ το 2026. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αν τα μέτρα αυτά παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2026, το δημοσιονομικό τους κόστος θα ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2026.
- (16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ρουμανίας αυξήθηκαν κατά 0,5 % το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.
- (17) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ρουμανίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 1,8 % το 2026 και κατά 2,3 % σωρευτικά το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 είναι χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών είναι επίσης χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.

¹⁷ Τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

- (18) Η σύσταση για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου της Ρουμανίας προσδιορίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τη Ρουμανία στην ετήσια έκθεση προόδου της, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη μεταρρύθμιση του συστήματος αποδοχών του δημόσιου τομέα βρίσκονται σε εξέλιξη σε τεχνικό επίπεδο, ενώ αναμένεται να εκδοθεί και ένας νέος νόμος κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2026. Πρέπει να ληφθούν ορισμένα περαιτέρω μέτρα στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, ιδίως με σκοπό τη μείωση του πολύ υψηλού ελλείμματος συμμόρφωσης της Ρουμανίας στον τομέα του ΦΠΑ. Βρίσκονται επίσης σε εξέλιξη περαιτέρω εργασίες σχετικά με τη μεταρρύθμιση της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης του συστήματος ΤΠ για την αυτοματοποιημένη αποτίμηση των ακινήτων, της θέσης σε λειτουργία της ειδικής δομής για την παρακολούθηση των συστημάτων δημόσιων δαπανών και της μεταρρύθμισης της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Ρουμανία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της¹⁸.
- (19) Η ενίσχυση των δημοσιονομικών διαδικασιών που οδηγούν σε καλύτερο έλεγχο των δημόσιων επενδύσεων θα ήταν ιδιαίτερα επωφελής για τον έλεγχο του δημοσιονομικού ελλείμματος στη Ρουμανία. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια τάση υπέρβασης των δαπανών σε σύγκριση με τα σχέδια προϋπολογισμού λόγω έλλειψης συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων για τις επενδύσεις υπουργείων και του Υπουργείου Οικονομικών. Ένα έγγραφο επενδυτικού σχεδιασμού, το οποίο θα αποτυπώνει όλες τις επενδυτικές δεσμεύσεις μεσοπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιακών απαιτήσεων του κύκλου ζωής τους, θα παρείχε σαφήνεια σχετικά με τις απαιτήσεις χρηματοδότησης και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης πέραν του τρέχοντος έτους του προϋπολογισμού. Επιπλέον, δεν υπάρχουν μηχανισμοί για τη στήριξη της διαθεσιμότητας χρηματοδότησης πέραν του τρέχοντος έτους του προϋπολογισμού, ούτε περιορισμοί στην εκτροπή κονδυλίων για άλλους σκοπούς. Αυτή η συνολική κατάσταση συμβάλλει σε υψηλότερα από τα αναμενόμενα ετήσια δημοσιονομικά ελλείμματα. Η είσπραξη φόρων θα πρέπει επίσης να αυξηθεί, ιδίως μέσω της κάλυψης των κενών όσον αφορά τον ΦΠΑ και τον φόρο εισοδήματος εταιρειών (ΦΕΕ), τα οποία επί του παρόντος ανέρχονται σε 30 % και 44 %, αντίστοιχα, ποσοστά που είναι τα υψηλότερα στην ΕΕ. Μεσοπρόθεσμα και σε ευθυγράμμιση με τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας για τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα, τα οποία επί του παρόντος αντιμετωπίζουν συγκριτικά υψηλή επιβάρυνση.

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 – Εαρινή δέσμη μέτρων, [COM(2026)200 final].

- (20) Οι γενικές και ειδικές συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις που εφαρμόζονται είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση των δημόσιων οικονομικών και την εξασφάλιση της ισότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος της Ρουμανίας. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μιας μισθολογικής μεταρρύθμισης στον δημόσιο τομέα.
- (21) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (22) Ο ρυθμός εφαρμογής των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής στη Ρουμανία τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο επιλογής έργων όσο και σε επίπεδο πληρωμών. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η τρέχουσα δυναμική, και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος τους επιτόπου. Η Ρουμανία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο του οικείου προγράμματος της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ωστόσο, ορισμένοι τομείς ενδέχεται να απαιτούν περαιτέρω ενίσχυση κατά την υλοποίηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της απανθρακοποίησης και της δίκαιης μετάβασης της οικονομίας, με ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές που επηρεάζονται περισσότερο από την εν λόγω μετάβαση. Η Ρουμανία πρέπει να επιταχύνει την υλοποίηση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, δεδομένου ότι οι πόροι πρέπει να εκταμιευθούν μέχρι τα τέλη του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από τη Ρουμανία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνες που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση¹⁹.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

- (23) Οι περιοχές στα ανατολικά σύνορα της Ρουμανίας βρίσκονται αντιμέτωπες με πρόσθετες προκλήσεις που εμποδίζουν τις προοπτικές τους για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, καθώς οι υφιστάμενες διαρθρωτικές προκλήσεις επιδεινώνονται. Οι επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αυξάνουν τις πιέσεις στον τομέα της ασφάλειας, διαταράσσουν τις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες και κάνουν τις επενδύσεις λιγότερο ελκυστικές.
- (24) Η Ρουμανία αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησής της, την προετοιμασία και την ιεράρχηση των μεγάλων έργων, την απανθρακοποίηση της οικονομίας και της παραγωγής ενέργειας, την κοινωνική προστασία και την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τις ελλείψεις δεξιοτήτων, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
- (25) Η αδύναμη δημόσια διοίκηση και οι αδύναμοι θεσμοί εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά το επιχειρηματικό περιβάλλον. Παρότι έχει θεσπιστεί επίσημο πλαίσιο για την ανάπτυξη ποιοτικής νομοθεσίας, η εφαρμογή του δεν είναι συνεπής. Εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις όσον αφορά τις δημόσιες διαβουλεύσεις και τις εκτιμήσεις επιπτώσεων, οι οποίες συχνά είναι τυπολατρικές. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με τις δημόσιες διαβουλεύσεις, καθώς οι προθεσμίες τους είναι πολύ αυστηρές και οι παρατηρήσεις τους δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη. Οι δημόσιες διαβουλεύσεις θα ωφελούνταν από την έγκαιρη συμμετοχή των συμφεροντούχων στον κύκλο πολιτικής, ενώ η ποιότητα της νομοθεσίας θα μπορούσε να βελτιωθεί με την ενίσχυση της ικανότητας των δημόσιων υπαλλήλων να καταρτίζουν εκτιμήσεις επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις. Η προβλεψιμότητα της λήψης αποφάσεων και η ασφάλεια δικαίου εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πρόκληση λόγω της συχνής χρήσης έκτακτων κυβερνητικών διαταγμάτων στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας. Επιπλέον, η Ρουμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με τις χαμηλότερες επιδόσεις όσον αφορά τον κανονιστικό φόρτο, καθώς το 66 % των εταιρειών θεωρούν ότι το κανονιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις αποτελεί εμπόδιο για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Παρά τις βελτιώσεις, η διαθεσιμότητα ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών για επιχειρήσεις και ιδιώτες είναι πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (55 % έναντι 86 % στην ΕΕ· 63 % έναντι 82 % στην ΕΕ). Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, τον καθορισμό σαφέστερων προτύπων για τις υπηρεσίες και τη βελτίωση της διαφάνειας και της εμπειρίας των χρηστών όσον αφορά τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Η Ρουμανία θα μπορούσε να επωφεληθεί από την ισχυρότερη εφαρμογή του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης για τις κρατικές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επαρκή διαφάνεια και τον ανταγωνισμό στους διορισμούς διοικητικών συμβουλίων, τις συνεπείς εντολές και τη χρήση αμοιβών που συνδέονται με τις επιδόσεις.

- (26) Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν το 2025, οι επαναλαμβανόμενες καθυστερήσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του ΜΑΑ, καταδεικνύουν επίμονες αδυναμίες στην ικανότητα της δημόσιας διοίκησης να σχεδιάζει, να οργανώνει και να υλοποιεί πολύπλοκα έργα. Ο ανταγωνισμός στις δημόσιες συμβάσεις είναι περιορισμένος, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις στον σχεδιασμό και την προετοιμασία των διαγωνισμών, ενώ οι δημόσιες συμβάσεις παραμένουν ένας τομέας υψηλού κινδύνου για διαφθορά και απάτη. Η εφαρμογή πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και οι επενδύσεις σε περιβαλλοντικές υποδομές, ιδίως στη διαχείριση και την ανθεκτικότητα των υδάτων, στη διαχείριση των αποβλήτων, στην κυκλική οικονομία και σε λύσεις που βασίζονται στη φύση, παρεμποδίζονται από την έλλειψη εμπειρογνώσας και πόρων σε όλα τα επίπεδα εδαφικής διακυβέρνησης, καθώς και από συστημικές αδυναμίες στη διακυβέρνηση και τις διοικητικές διαδικασίες, τον στρατηγικό σχεδιασμό, την επιβολή της νομοθεσίας και τη συλλογή δεδομένων. Ταυτόχρονα, τα οικοσυστήματα και η βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, εξακολουθούν να υφίστανται πιέσεις. Εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλα κενά στις σιδηροδρομικές και οδικές υποδομές (συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητάς τους απέναντι στην κλιματική αλλαγή), στον εκσυγχρονισμό του τροχαίου υλικού, στη συνδεσιμότητα σε απομακρυσμένες περιοχές και στη διασυνοριακή συνδεσιμότητα λόγω της ανομοιογενούς υλοποίησης του ΔΕΔ-Μ, ενώ η ανανέωση του στόλου οχημάτων παραμένει αργή και τα αποτελέσματα όσον αφορά την οδική ασφάλεια εξακολουθούν να είναι μεταξύ των χειρότερων στην ΕΕ. Η αντιμετώπιση αυτών των επενδυτικών αναγκών θα στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη, καθώς και την εδαφική σύγκλιση, καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ των περιφερειών, αλλά και εντός των περιφερειών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτεύουσας. Παρότι έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων, θα μπορούσε να διευκολυνθεί η επέκταση της πρόσβασης των εταιρειών σε τραπεζική και μη τραπεζική χρηματοδότηση, ιδίως για τις ΜΜΕ, δεδομένου ότι η συμμετοχή ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών στις κεφαλαιαγορές εξακολουθεί να είναι χαμηλή και οι χρηματοοικονομικές γνώσεις είναι ανεπαρκείς. Τόσο οι δημόσιες όσο και οι επιχειρηματικές δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ, ενώ οι σταδιοδρομίες των ερευνητών και των ερευνητριών και η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκού τομέα (και η επακόλουθη μεταφορά τεχνολογίας) πρέπει να ενισχυθούν. Για την αντιμετώπιση αυτών των πολύπλοκων προκλήσεων, η Ρουμανία θα μπορούσε να επωφεληθεί από την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

- (27) Παρότι η Ρουμανία έχει σημειώσει κάποια πρόοδο όσον αφορά την απανθρακοποίηση του ενεργειακού της μείγματος —ιδίως με τον παροπλισμό της δυναμικότητας από την καύση άνθρακα και λιγνίτη στο πλαίσιο του ΣΑΑ— απαιτούνται πρόσθετες προσπάθειες ώστε να συνεχιστεί η ενεργειακή μετάβαση. Το ενεργειακό σύστημα της χώρας εξακολουθεί να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα ορυκτά καύσιμα, τα οποία συχνά αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την υψηλή τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά. Η σταδιακή κατάργηση του άνθρακα και η συγκρατημένη χρήση φυσικού αερίου, μέσω της αντικατάστασής τους με καθαρότερες εναλλακτικές λύσεις, θα προστατεύσουν καλύτερα την οικονομία της Ρουμανίας από μελλοντικούς κλυδωνισμούς των τιμών των ορυκτών καυσίμων, θα αυξήσουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και, τελικά, θα ωφελήσουν την ανταγωνιστικότητα μέσω των χαμηλότερων τιμών της ενέργειας.
- (28) Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά την επέκταση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και το ΣΑΑ περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν στη μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου ώστε να ευνοηθεί η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, οι προκλήσεις που εντοπίστηκαν το 2025 εξακολουθούν να υφίστανται. Η Ρουμανία αντιμετωπίζει πολλαπλά εμπόδια στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και πιο συγκεκριμένα ένα απρόβλεπτο κανονιστικό περιβάλλον, αβεβαιότητα των τιμών, επαχθείς διαδικασίες αδειοδότησης και ασαφείς κανόνες χρήσης της γης. Απαιτούνται πρόσθετες επενδύσεις για τη βελτίωση της ευελιξίας του συστήματος, με ιδιαίτερη έμφαση στις υποδομές του δικτύου και στις κανονιστικές μεταρρυθμίσεις για την απλούστευση και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, ώστε να διευκολυνθεί η υιοθέτηση πρόσθετης ανανεώσιμης ενέργειας. Η Ρουμανία βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου διασυνοριακής διασύνδεσης του 15 % για το 2030, αλλά η δυναμικότητά της εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής και η πρόοδος είναι αργή. Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω συντονισμό με τις γειτονικές χώρες (Βουλγαρία, Ουγγαρία, Μολδαβία, Ουκρανία) με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ολοκλήρωσης της αγοράς στην περιοχή.

- (29) Η Ρουμανία εξακολουθεί να επιδοτεί τα ορυκτά καύσιμα, ενώ ο τομέας της θέρμανσης, ο οποίος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό αέριο, σε μεγάλο βαθμό παραμένει αμετάβλητος. Ωστόσο, η τρέχουσα απουσία σαφούς πορείας για τη σταδιακή κατάργηση των εν λόγω επιδοτήσεων πριν από το 2030 αποθαρρύνει τον εξηλεκτρισμό και εμποδίζει την απανθρακοποίηση του ενεργειακού μείγματος. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να καταργηθούν σταδιακά οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων που δεν αντιμετωπίζουν την ενεργειακή φτώχεια με στοχευμένο τρόπο και/ή δεν ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια. Λόγω του δυσμενούς λόγου της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας προς την τιμή του φυσικού αερίου (στον οποίο συμβάλλουν εν μέρει οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων), το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας στην κατανάλωση ενέργειας παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό στάσιμο την τελευταία δεκαετία. Οι υψηλές τιμές της ενέργειας επηρεάζουν τις ενεργοβόρες βιομηχανίες και την ανταγωνιστικότητα. Ο βιομηχανικός τομέας κυριαρχείται από διαδικασίες με περιορισμένη ευελιξία (π.χ. χάλυβας/αλουμίνιο, τσιμέντο, γυαλί), γεγονός που περιορίζει την απόκριση από την πλευρά της ζήτησης. Επιπλέον, το ΣΑΑ και τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής της Ρουμανίας περιλαμβάνουν αρκετές μεγάλες επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση των κατοικιών και των δημόσιων κτιρίων, αλλά η πρόοδος είναι αργή και εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα ποιότητας των κατοικιών. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες πολιτικής για την επιτάχυνση της ανάπτυξης νέας δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και για τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα, ώστε να καταστεί δυνατή η απανθρακοποίηση της βαριάς βιομηχανίας, καθώς και για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, ιδίως στον τομέα των μεταφορών και στο κτιριακό απόθεμα.
- (30) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων που σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στους τομείς των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στη Ρουμανία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

- (31) Το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ (57,8 % έναντι 71,1 % στην ΕΕ). Οι νέοι άνθρωποι δυσκολεύονται να εισέλθουν στην επίσημη απασχόληση, καθώς η ανεργία των νέων ήταν μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ, και το ποσοστό των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης (ΕΕΑΚ) είναι σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (19,2 % έναντι 11,0 % στην ΕΕ). Επιπλέον, η απασχόληση εξακολουθεί να είναι περιορισμένη για τα άτομα με αναπηρία, δεδομένου ότι το χάσμα απασχόλησης ατόμων με αναπηρία είναι σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ και η συμμετοχή των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας στο τέλος της σταδιοδρομίας τους είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών, των νέων ανθρώπων και των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας θα μπορούσε να μετριάσει τις δυσμενείς δημογραφικές επιπτώσεις, καθώς θα αύξανε το διαθέσιμο εργατικό δυναμικό και θα στήριζε την οικονομική ανάπτυξη. Θα ήταν σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενεργοποίησης, την περιορισμένη εγγραφή παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (11,4 % έναντι 39,2 % στην ΕΕ), ιδίως στις αγροτικές περιοχές, και την προσβασιμότητα και την προσαρμογή των χώρων εργασίας για τα άτομα με αναπηρία με σκοπό τη στήριξη της ένταξής τους στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, η Ρουμανία έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά φτώχειας των εργαζομένων στην ΕΕ (10,7 % των απασχολούμενων έναντι 8,3 % στην ΕΕ το 2025) —κυρίως οι αυτοαπασχολούμενοι— παρά τη σταθερή μείωση από το 2016, όταν το ποσοστό ανερχόταν σε 18,6 %. Παράλληλα, ο μέσος πραγματικός μισθός αυξήθηκε σημαντικά κατά την ίδια περίοδο. Η Ρουμανία θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να βελτιώσει τη στόχευση, τη χρηματοδότηση και την αποτελεσματικότητα των μέτρων ενεργοποίησης της αγοράς εργασίας και να μετατοπίσει την εστίαση από τις επιδοτήσεις απασχόλησης στην κατάρτιση, την επικοινωνία και την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών.

- (32) Η Ρουμανία έχει θεσπίσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων προκειμένου να στηρίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Παρά τις προσπάθειες αυτές, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων και των βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, την αύξηση της αποτελεσματικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και την ευθυγράμμιση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το ποσοστό των νέων ενηλίκων που εγκατέλειψαν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση παραμένει εξαιρετικά υψηλό έναντι της σταθερής μείωσης σε επίπεδο ΕΕ και είναι ακόμη υψηλότερο στις αγροτικές περιοχές (23,7 % έναντι 4,6 % στις πόλεις), στις κωμοπόλεις και τα προάστια, καθώς και μεταξύ των Ρομά και των ατόμων με αναπηρία. Η έλλειψη βασικών δεξιοτήτων στους νέους Ρουμάνους παρεμποδίζει την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς πάνω από το 40 % των ατόμων ηλικίας 15 ετών δεν διαθέτουν ελάχιστο επίπεδο επάρκειας στα μαθηματικά, την ανάγνωση και τις θετικές επιστήμες (έναντι του μέσου όρου της ΕΕ που είναι κάτω από 30 %), γεγονός που αποκαλύπτει συστημικά ζητήματα όσον αφορά την ποιότητα της διδασκαλίας, με τους μαθητές και τις μαθήτριες στις αγροτικές περιοχές να έχουν σημαντικά χαμηλότερους βαθμούς από τους μαθητές και τις μαθήτριες των αστικών περιοχών. Επιπλέον, στις αγροτικές περιοχές, μόνο το 66,5 % των ενηλίκων έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (έναντι 94,7 % στις πόλεις) και μόνο το 6,6 % έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (έναντι 37,3 % στις πόλεις). Επιπροσθέτως, η χαμηλή συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση περιορίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας των θέσεων εργασίας. Το σημαντικό έλλειμμα βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων ενέχει κινδύνους για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη. Μόλις το 9,1 % των πρόσφατων συμμετεχόντων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) είχαν λάβει μάθηση στον χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους (έναντι του μέσου όρου της ΕΕ που είναι 66,0 %). Επιπλέον, η απόκλιση μεταξύ των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και των αναγκών των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνεχιζόμενης έλλειψης αποφοίτων STEM, οδηγεί σε ελλείψεις δεξιοτήτων, ιδίως σε τομείς που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, και αποτελεί βασικό περιορισμό για τις επιχειρήσεις. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ρουμανία θα μπορούσε να επωφεληθεί από την κάλυψη των διαρθρωτικών εκπαιδευτικών κενών και τη διασφάλιση της διά βίου μάθησης, καθώς και από τη βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες για δεξιότητες και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

- (33) Οι κοινωνικές συνθήκες εξακολουθούν να βελτιώνονται, αλλά η Ρουμανία ακόμη αντιμετωπίζει έναν από τους υψηλότερους κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ, με ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παιδικής φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (32,4 % έναντι 24,3 % στην ΕΕ το 2025). Οι ευπαθείς ομάδες, όπως οι Ρομά, τα άτομα με αναπηρία, οι πληθυσμοί χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και τα άτομα που ζουν σε αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν αυξημένους κινδύνους. Ο αντίκτυπος των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εξαιρουμένων των συντάξεων) στη μείωση της φτώχειας ήταν περιορισμένος (21,7 % έναντι 33,3 % στην ΕΕ το 2025), ενώ οι δαπάνες για την κοινωνική προστασία εξακολουθούν επίσης να είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ. Οι κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες εξακολουθούν να μην είναι διαθέσιμες με ισότιμο τρόπο, δεδομένου ότι αγροτικές περιοχές και οι περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά, αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης σε αυτές. Χωρίς καλύτερο συντονισμό μεταξύ υπηρεσιών σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συλλογή και την ανταλλαγή δεδομένων, τα στοιχεία για την αξιολόγηση των αναγκών κοινωνικής στέγασης και της καταλληλότητας του αποθέματος κοινωνικών κατοικιών παραμένουν περιορισμένα. Η προλαμβανόμενη και αποτρεπτή θνησιμότητα παρέμεινε σε πολύ υψηλά επίπεδα, ενώ η ανεπαρκής πρωτοβάθμια περίθαλψη, μεταξύ άλλων λόγω έλλειψης προσωπικού, προωθεί περαιτέρω τη χρήση νοσοκομειακών υπηρεσιών που θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί, η οποία δεν είναι οικονομικά αποδοτική και περιορίζει τις ευκαιρίες έγκαιρης παρέμβασης. Η διαθεσιμότητα υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικών υπηρεσιών εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής, ιδίως όσον αφορά την κατ' οίκον φροντίδα και τις υπηρεσίες ανεξάρτητης διαβίωσης σε επίπεδο τοπικής κοινότητας για άτομα με αναπηρία, γεγονός που καθυστερεί τη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα συμβάλει επίσης στη στήριξη της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, σύμφωνα με την ανάλυση ανά χώρα δεύτερου σταδίου που πραγματοποίησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής με βάση το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης²⁰. Η Ρουμανία θα μπορούσε να επωφεληθεί από τη βελτίωση της κάλυψης και της επάρκειας του συστήματος κοινωνικής προστασίας, μεταξύ άλλων για τους αυτοαπασχολούμενους, συμπεριλαμβανομένων των γεωργών, από την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης και από πρόσθετες επενδύσεις σε προσβάσιμες υπηρεσίες για τη μείωση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης. Τα πρόσφατα νομοθετικά μέτρα ενίσχυσαν τους μηχανισμούς προστασίας του εισοδήματος για τους εργαζομένους που πλήττονται από την αφερεγγυότητα του εργοδότη.
- (34) Υπό το πρίσμα της εμπειριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και των συμπερασμάτων της σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικών ανισορροπιών, οι συστάσεις βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1), 2) και 3). Οι πολιτικές που αναφέρονται στη σύσταση 1) συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με το εξωτερικό έλλειμμα και το δημοσιονομικό έλλειμμα, τα οποία είναι υψηλά. Οι πολιτικές που αναφέρονται στις συστάσεις 2) και 3) συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ευπαθειών που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα,

²⁰ [SWD\(2026\)122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \[Ανάλυση ανά χώρα δεύτερου σταδίου σχετικά με την κοινωνική σύγκλιση με βάση το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης \(SCF\)\]](#), 2026.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Ρουμανία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να συνεχίσει να τηρεί τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 8 Ιουλίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην κάλυψη των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να συνεχίσει να εφαρμόζει το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο οποίο βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025. Να λάβει περαιτέρω αποφασιστικά μέτρα για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων υλοποιώντας πλήρως τις γενικές και ειδικές συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας μια μεταρρύθμιση των μισθών του δημόσιου τομέα που θα οδηγήσει σε δημοσιονομική εξυγίανση και μεγαλύτερη δικαιοσύνη, και ενισχύοντας τις δημοσιονομικές διαδικασίες για τη διασφάλιση καλύτερου ελέγχου των δημόσιων επενδύσεων. Να αυξήσει τη συνολική είσπραξη φόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ, εστιάζοντας στην κάλυψη των κενών όσον αφορά τον ΦΠΑ και τον ΦΕΕ.
2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να διατηρήσει τον ρυθμό υλοποίησης στο πλαίσιο προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς τις στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας που συμφωνήθηκαν κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής. Να αντιμετωπίσει τις μοναδικές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις και τις προκλήσεις στους τομείς της ασφάλειας και της πολιτικής ετοιμότητας που επηρεάζουν τις περιφέρειες στα εξωτερικά ανατολικά σύνορα της ΕΕ, στις οποίες περιλαμβάνεται και η ανάγκη για επενδύσεις σε υποδομές διπλής χρήσης.

3. Να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα και να μειώσει τις εδαφικές ανισότητες προωθώντας ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων στην έρευνα και την καινοτομία, και διασφαλίζοντας αξιόπιστες μακροπρόθεσμες δημόσιες επενδύσεις στην E&A. Να βελτιώσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών και την προβλεψιμότητα και την ποιότητα της λήψης αποφάσεων, ιδίως μέσω κατάλληλων διαβουλεύσεων με τους συμφεροντούχους, αποτελεσματικών εκτιμήσεων επιπτώσεων και εξορθολογισμένων διοικητικών διαδικασιών. Να ενισχύσει την εφαρμογή του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης για τις κρατικές επιχειρήσεις, προωθώντας παράλληλα την οικονομική αποδοτικότητα και τον εξορθολογισμό του τομέα. Να διασφαλίσει την έγκαιρη υλοποίηση ώριμων δημόσιων επενδύσεων, μεταξύ άλλων μέσω αποτελεσματικών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Να διευκολύνει τις επενδύσεις σε περιβαλλοντικές υποδομές και σε βιώσιμες και ασφαλείς μεταφορές, μεταξύ άλλων για την αύξηση της συνδεσιμότητας των απομακρυσμένων και αγροτικών περιοχών και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.
4. Να απανθρακοποιήσει περαιτέρω τον ενεργειακό τομέα ενισχύοντας την ευελιξία και τη δυναμικότητα του δικτύου του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας, να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και να αυξήσει τις διασυννοριακές διασυνδέσεις και τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας. Να αυξήσει το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να αναβαθμίσει την παραγωγή τηλεθέρμανσης και τις σχετικές υποδομές ώστε να πληρούν πρότυπα υψηλής απόδοσης, σε συνδυασμό με ανακαινίσεις ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και με τη σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων στον τομέα της θέρμανσης.
5. Να ενισχύσει τη συμμετοχή των υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην αγορά εργασίας βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, την προσβασιμότητα των χώρων εργασίας και τη συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις δεξιοτήτων μειώνοντας την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, ενισχύοντας τις βασικές δεξιότητες και τις δεξιότητες που σχετίζονται με την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης ενηλίκων, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα της ΕΕΚ, καθώς και αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις πληροφορίες για τις δεξιότητες στις πολιτικές για την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

6. Να περιορίσει τους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού επεκτείνοντας την κοινωνική προστασία και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητά της, μεταξύ άλλων μέσω καλύτερης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες, εστιάζοντας στην πρωτοβάθμια και την προληπτική υγειονομική περίθαλψη, τη μακροχρόνια φροντίδα, τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και απασχόλησης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, διαφυλάσσοντας παράλληλα τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
